

# نگرانی سازمان عفو بین الملل از دخالت احتمالی دولت در مرگ شهروندان ایرانی ۱۳۷۴

عفو بین الملل فهرست: MDE 13/007/1996  
۲۸ فوریه ۱۹۹۶ سرویس اخبار ۳۹/۹۶

## ایران، نگرانی عفو بین الملل از دخالت احتمالی دولت در مرگ شهروندان ایرانی

در پی مرگ سه تن از شهروندان ایرانی در ترکیه و ایران در شرایط مشکوک، عفو بین الملل، امروز از مقامات ایرانی و ترک درخواست نمود به مرگهایی که در قلمرو و سرزمین آنان رخ داده است، به فوریت و با دقت کامل و بی طرفانه رسیدگی کنند.

عفو بین الملل می گوید این مرگها به ویژه از آن جهت نگران کننده است که پیش از این نیز اتهاماتی مبنی بر دخالت دولت در داخل و در خارج کشور در مورد مرگ ایرانیان مخالف و یا آنانی که گمان برده می شد از مخالفانند، عنوان شده است.  
عفو بین الملل همچنین خواستار روشن شدن موضع ایران در قبال مرگهایی است که در ترکیه رخ داده است.

بنا به گزارش (رسیده به عفو بین الملل)، پنج روز پس از دستگیری مولوی احمد صیاد، یکی از پیشوایان مذهبی اقلیت اهل تسنن بلوچستان، در فرودگاه هنگام بازگشت از سفری شش هفته ای به امارات متحده عربی، جسد وی روز فوریه ۱۹۹۶ در محلی خارج از شهر بندرعباس یافته شد. وی پیش از این تقریباً پنج سال را، بدون هیچ تفهیم اتهامی - پس از بازگشت از تحصیل در عربستان سعودی در ۱۹۹۰-، در زندان به سر برده بود. پس از آزادی از زندان، وی برای مسلمانان اهل تسنن در بلوچستان، مدرسه ای به راه انداخته بود.

بر اساس گزارشهای رسیده، اجساد زهرا رجبی، یکی از اعضای سابق شورای رهبری سازمان مجاهدین خلق ایران و عبدالعلی مرادی، که گفته می شود از هواداران آن سازمان بوده است، در ۲۰ فوریه ۱۹۹۶ در استانبول پیدا شده.

در سال ۱۹۹۴ جسد یکی دیگر از پیشوایان اهل تسنن، حاجی محمد ضیائی، در شرایطی مشکوک کشف شد. بنا به گفته منابع رسمی ایرانی نتیجه تحقیقات پلیس حاکی از این است که مرگ وی ناشی از تصادف اتومبیل بوده است. ولیکن این مدعا، با گزارش شاهدان عینی از ماجرا تفاوت دارد که می گویند، جسد متله شده او را در فاصله ای دور از اتومبیل پیدا کرده اند و از نشانه هایی که ادعای تصادف با اتومبیل را تایید کند، اثری در کار نیست. عفو بین الملل همچنان بر این باور است که حقیقت ماجرا پیرامون مرگ وی، تنها وقتی روشن خواهد شد که تحقیق و رسیدگی کامل و بی طرفانه ای در این زمینه صورت پذیرد.

شماری از مخالفان ایرانی فعال، در سالهای گذشته در ترکیه، در شرایطی به قتل رسیده اند، که از کشته شدن آنان به شیوه ای غیر قانونی، به دست ماموران دولتی ایران حکایت دارد. برای مثال، در

ژوئن ۱۹۹۲، علی اکبر قربانی، عضو دیگری از سازمان مجاهدی خلق ایران، در استامبول ربوده شد. جسدش را، که بنا بر گزارشها نشانه‌هایی از شکنجه‌های سخت بر آن دیده می‌شد، اواخر ژانویه ۱۹۹۳ یافتند. سه تن از اعضای حزب دمکرات کردستان ایران نیز در فاصله اوت ۱۹۹۳ و ژانویه ۱۹۹۴، مورد سوء قصد قرار گرفته و به قتل رسیده‌اند.

عفو بین‌الملل، همچنین، نگران سرنوشت علی توسلی یکی از رهبران پیشین سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) است که هنگام سفر به باکو، در آذربایجان، در سپتامبر ۱۹۹۵ ناپدید شده است و از آن زمان تاکنون از سرنوشت وی خبری در دست نیست.

گزارشهای تأیید نشده، حکایت از این دارد، که عده‌ای از ایرانیها، که احتمالاً با نیروهای امنیتی مرتبط‌اند، در ربودن او دست داشته‌اند.

جنبش آزادی ایرانیان  
بخش حقوق بشر

با نظارت: فری ناز آریین فر (دبیر حقوق بشر)